



รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.4)

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ประจำภาคเรียนที่ 2/2560

รหัสวิชา 3004803 ชื่อรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์
Field experience in communication art

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ทรงธรรม ทิวสมบัติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรตต์ อินทสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รินทร วสุนันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริมา คงทัพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณรัตน์ โจรณวิเชียร

คำนำ

รายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ. 4) ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนใน รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ (นศ.บ.) โดยเนื้อหาแบ่งออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ หมวด 1 ข้อมูลทั่วไป หมวด 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ หมวด 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ หมวด 4 ลักษณะและการดำเนินการ หมวด 5 การวางแผนและการเตรียมการ หมวด 6 การประเมินนักศึกษา และ หมวด 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา และทั้งหมดเป็นแนวทางที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติ เพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

หลักสูตรนิเทศศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ. 4) ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษา คณาจารย์ผู้ดูแลการฝึกประสบการณ์ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรจากสถานประกอบการผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการกำกับดูแลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา โดยใช้คู่มือเป็นแนวทางประกอบการพิจารณากำกับดูแลให้นักศึกษาสามารถฝึกประสบการณ์ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

สารบัญ

| หมวด | หน้า |
|--|------|
| หมวด 1 ข้อมูลทั่วไป | 4 |
| หมวด 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ | 4 |
| หมวด 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ | 4 |
| หมวด 4 ลักษณะและการดำเนินการ | 6 |
| หมวด 5 การวางแผนและการเตรียมการ | 7 |
| หมวด 6 การประเมินนักศึกษา | 7 |
| หมวด 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม | 8 |

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา คณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- รหัสและชื่อรายวิชา
3004803 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิตศศาสตร์
- จำนวนหน่วยกิต หรือจำนวนชั่วโมง
5 หน่วยกิต
- หลักสูตรและประเภทรายวิชา
หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ประเภทวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
อาจารย์ทรงธรรม ทิวสมบุญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรัดต์ อินทสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รรินทร์ วสุนันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริมา คงทัพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณรัตน์ โรจนวิเชียร
- ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร
ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 (ระบบ AEC)
- วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด
20 พฤศจิกายน 60

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

- จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม
เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือภาคธุรกิจเอกชน โดยนักศึกษาสามารถนำความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม ประเพณี และความมีทัศนคติที่ดีต่อศิลปวัฒนธรรมไทย ที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตรฯ ไปใช้ในสถานการณ์จริง
- วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม
เพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิตศศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตมีความคล่องตัว

ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม และ ตลาดแรงงาน รวมถึงได้รับการพัฒนา และปลูกจิตสำนึกทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มากยิ่งขึ้น

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

นักศึกษาได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี และมีทัศนคติที่ดีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามตามแบบไทย รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณวิชาชีพแห่งสื่อสารมวลชน นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ สร้างคุณประโยชน์ให้กับหน่วยฝึกและสังคมเพื่อให้เกิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมเป็นไปโดยปกติสุข

1.2 กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

การอบรมด้านความพร้อมทางทักษะและคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องก่อนออกฝึกฯ และระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และภาคเอกชน ภายนอกมหาวิทยาลัย ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนได้แก่

- สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
- สาขาการโฆษณา และสื่อสารการตลาด
- สาขาการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารองค์กร
- สาขาวารสารศาสตร์ วารสารสนเทศ และสื่อออนไลน์
- สาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- หน่วยฝึกเป็นผู้ประเมิน 10 คะแนน
- อาจารย์ที่ปรึกษาฝึกฯร่วมประเมิน 10 คะแนน

2. ความรู้

2.1 อธิบายถึงความรู้ที่จะได้รับ/ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ได้ทราบองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาในงานด้านนิเทศศาสตร์ ตามสถานการณ์จริง

2.2 กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียน

- นัดพบนักศึกษาในระหว่างการฝึกประสบการณ์ฯ เพื่อชี้แจง และให้แนวทางในการพัฒนา
- หน่วยฝึกมอบหมายภาระงาน เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

2.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- หน่วยฝึกประเมินผลการเรียนรู้ 10 คะแนน
- อาจารย์ที่ปรึกษาฝึกฯ ร่วมประเมิน 10 คะแนน

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่จะได้รับการพัฒนา/ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

เรียนรู้การใช้ทักษะทางปัญญาเพื่ออภิปราย สรุปผล และแก้ไขปัญหาในงานด้านนิเทศศาสตร์

3.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในพัฒนาผลการเรียนรู้

- นัดพบนักศึกษาในระหว่างการฝึกประสบการณ์ฯ เพื่อช่วยพัฒนาทักษะทางปัญญา

- หน่วยฝึกมอบหมายภาระงาน เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา

3.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- หน่วยฝึกประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนา 10 คะแนน
- อาจารย์ที่ปรึกษาฝึกฯ ร่วมประเมิน 10 คะแนน

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสามารถในการรับภาระ

ความรับผิดชอบที่ควรมีการพัฒนาฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารในองค์กรที่ฝึกงาน รวมถึงเรียนรู้ถึงภาระความรับผิดชอบของตน ที่มีต่องานด้านนิเทศศาสตร์ในสาขาต่างๆ และต่อสังคม

4.2 กระบวนการ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้

- นัดพบนักศึกษาในระหว่างการฝึกประสบการณ์ฯ เพื่อชี้แจง และการอบรมด้านความพร้อมทางทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

- หน่วยฝึกมอบหมายภาระงาน เพื่อพัฒนาทักษะระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

4.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- หน่วยฝึกประเมินผล 10 คะแนน
- อาจารย์ที่ปรึกษาฝึกฯ ร่วมประเมิน 20 คะแนน

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ควรมีการพัฒนา

ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานสาขานิเทศศาสตร์ รวมถึงฝึกทักษะความเข้าใจ ด้านค่าสถิติ เรตติ้ง และการวิเคราะห์ตัวเลขที่เป็นการประเมินผลจากผู้รับสาร

5.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้

- นัดพบนักศึกษาในระหว่างการฝึกประสบการณ์ฯ เพื่อช่วยพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี
- หน่วยฝึกมอบหมายภาระงาน เพื่อพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี และการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

5.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- หน่วยฝึกประเมินผล 10 คะแนน

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายโดยทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนามหรือคำอธิบายรายวิชา

ฝึกปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์ในหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ หรือภาคธุรกิจเอกชน โดยการนำความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในสถานการณ์จริง จัดให้มีการปฐมนิเทศเกี่ยวกับรายละเอียดของการฝึกงาน และจัดปัจฉิมนิเทศ เพื่ออภิปรายและสรุปปัญหาด้านงานนิเทศศาสตร์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

2. กิจกรรมของนักศึกษา

นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในหน่วยฝึกที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับสายงานด้านนิเทศศาสตร์ ทั้งองค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และภาคธุรกิจเอกชน ดังต่อไปนี้

3. รายงาน หรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

| รายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย | กำหนดส่ง |
|--|-------------|
| รายงานฝึกปฏิบัติด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ | เมษายน 2561 |
| รายงานฝึกปฏิบัติด้านโฆษณาและสื่อสารการตลาด | เมษายน 2561 |
| รายงานฝึกปฏิบัติด้านประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร | เมษายน 2561 |
| รายงานฝึกปฏิบัติด้านวารสารสนเทศ และสื่อออนไลน์ | เมษายน 2561 |
| รายงานฝึกปฏิบัติการด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ | เมษายน 2561 |

4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

นัดพบหรือโทรศัพท์พูดคุยกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์ อย่างน้อย 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ในช่วงแรกของการฝึกประสบการณ์ฯ จากนั้น ติดตามผลโดยการโทรศัพท์ และใช้สื่อ Social Online พูดคุยกับนักศึกษา หรือหน่วยงาน พร้อมทั้งประเมินผลการเรียนรู้โดยให้นักศึกษาส่งรายงาน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึก อย่างสม่ำเสมอ

5. หน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงในสถานประกอบการที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

ดูแล ให้คำแนะนำ และพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม , ด้านความรู้ , ด้านทักษะ,ด้านความรับผิดชอบ และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงประเมินผลการฝึกใน 5 ด้านดังกล่าว

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

ดูแล ให้คำปรึกษา ร่วมพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามตามแบบไทย โดยเฉพาะการผลักดันให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมอบรมคุณธรรมของหลักสูตร นอกจากนี้ ยังมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา ด้านความรู้ , ด้านทักษะ,ด้าน ความรับผิดชอบ และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงร่วมประเมินผลการฝึกฯ

7. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา

- นัดพบนักศึกษา เพื่อให้คำปรึกษาในช่วงแรกของการฝึกงานอย่างสม่ำเสมอ
- ให้เบอร์โทรศัพท์ส่วนตัวแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์ โดยสามารถติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง

8. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม/สถานประกอบการ

ต้องการให้หน่วยฝึกงานมอบหมายภาระงานที่ตรงสายงาน และมีความหลากหลายให้แก่นักศึกษา

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

1. การกำหนดสถานที่ฝึก

หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และสถานประกอบการภาคเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

2. การเตรียมนักศึกษา

จัดปฐมนิเทศก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษา รวมถึงจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีต่อศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย

3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

ชี้แจงทำความเข้าใจ ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึก รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการให้คำแนะนำ และดูแลนักศึกษา

4. การเตรียมพนักงานพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ให้นักศึกษาติดต่อประสานงาน และแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาทราบ ถึงคุณสมบัติของพนักงานพี่เลี้ยง

5. การจัดการความเสี่ยง

มีการตรวจสอบ และดูแลความเรียบร้อยในระหว่างฝึกประสบการณ์ฯ อย่างสม่ำเสมอ หากนักศึกษามีปัญหา หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการฝึก สามารถเปลี่ยนสถานที่ฝึกฯได้ในระยะเวลาที่กำหนด

หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา

1. หลักเกณฑ์การประเมิน

ประเมินการบรรลุผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน โดยให้ระดับคะแนน 1-5 ตามเกณฑ์การประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัย ดังนี้

PD หมายถึง ผ่านการประเมินในระดับดีเยี่ยม

P หมายถึง ผ่านการประเมิน

NP หมายถึง ไม่ผ่าน

I หมายถึง ผลการประเมินไม่สมบูรณ์ (นักศึกษาขาดส่งงานตามกำหนดระยะเวลา)

M หมายถึง นักศึกษาขาดสอบ

นักศึกษาต้องได้รับคะแนนประเมินเฉลี่ย PD หรือ P จึงจะผ่านเกณฑ์การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

- ตรวจสอบบันทึกการฝึกประสบการณ์ฯ และรายงานการฝึกประสบการณ์ฯ พร้อมนัดหมายนักศึกษามาพบปะพูดคุย เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งสิ้น 50 คะแนน

3. ความรับผิดชอบของพนักงานพี่เลี้ยงต่อการประเมินนักศึกษา

ตรวจสอบบันทึกการฝึกประสบการณ์ฯ และรายงานการฝึกประสบการณ์ฯ พร้อมนัดหมายนักศึกษามาพบปะพูดคุย เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งสิ้น 50 คะแนน

4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประสบการณ์ภาคสนามต่อการประเมินนักศึกษา

ประเมินผลการฝึก ในสัดส่วน 50 คะแนน รวมกับคะแนนหน่วยงานสัดส่วน 50 มาคำนวณเพื่อคิดเกรด

5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

- หลักสูตรมีการเทียบเคียงผลการประเมินที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยฝึกกับคณาจารย์ โดยการโทรศัพท์พูดคุยกับผู้ดูแลนักศึกษาในสถานที่ฝึกงาน เพื่อทำความเข้าใจในผลการประเมินที่แตกต่าง

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1 นักศึกษา

- ประเมินโดยการตอบแบบสอบถาม ทั้งปลายปิด และปลายเปิด

1.2 พนักงานพี่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

- ประเมินโดยการกรอกความคิดเห็นในบันทึกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.3 อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม

- ประเมินโดยใช้ข้อมูล จากรายงานพฤติกรรม รวมถึงการปฏิบัติงานของนักศึกษารายบุคคล

1.4 อื่นๆ เช่น บัณฑิตจบใหม่

-

2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

- นำผลการประเมินที่ได้จากทุกฝ่าย มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้วยหลัก SWOT เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาต่อไป